

OECD Employment Outlook - 2005 Edition

Summary in Greek

Προοπτικές της απασχόλησης του ΟΟΣΑ: Έκδοση 2005

Περίληψη στα ελληνικά

Κύριο άρθρο

Παγκοσμιοποίηση: Ανταποκρινόμενοι στην πρόκληση

του John P. Martin

Διευθυντή Απασχόλησης, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
Ιούνιος 2005

Οι ποικίλες εκφάνσεις της παγκοσμιοποίησης, που αντικατοπτρίζονται στην αύξηση των εισαγωγών, των εκροών ξένων άμεσων επενδύσεων (σε άμεση, συχνά, σχέση με τη μετεγκατάσταση της παραγωγής) και της εισροής μεταναστών, συνετέλεσαν στην πρόσφατη όξυνση της επαγγελματικής ανασφάλειας σε πολλές χώρες του ΟΟΣΑ. Σύμφωνα με μερικούς σχολιαστές, η παγκοσμιοποίηση επιφέρει μείωση των θέσεων εργασίας όχι μόνο στη βιομηχανία, αλλά, όλο και περισσότερο, σε μερικούς κλάδους μέχρι πρότινος μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών, και ασκεί αρνητική επίδραση στους μισθούς και τις συνθήκες εργασίας πολλών εργαζομένων των χωρών μελών του ΟΟΣΑ. Δεδομένων δε των ταχύρρυθμων τεχνολογικών αλλαγών (κυρίως στον τομέα των ΤΠΕ και του Διαδικτύου), το φάσμα της μείωσης των θέσεων εργασίας δεν αφορά μόνο κυρίως τους εργάτες, αλλά επαπειλεί επίσης μεγάλο αριθμό υπαλλήλων. Το κλίμα αυτό επιδεινώθηκε λόγω της ταχείας ένταξης στο παγκόσμιο εμπορικό σύστημα δύο χωρών που διαθέτουν τεράστιο πλεόνασμα εργατικού δυναμικού, της Ινδίας και της Κίνας, καθώς και λόγω της πρόσφατης διεύρυνσης της ΕΕ.

Αναμενόμενα, οι ανησυχίες αυτές εντάθηκαν ως αποτέλεσμα της σχετικά άτονης αύξησης της απασχόλησης στην πλειοψηφία των χωρών του ΟΟΣΑ, και ιδιαίτερα στην ηπειρωτική Ευρώπη. Οι προβλέψεις του ΟΟΣΑ προεξοφλούν μια περιορισμένη βελτίωση της απασχόλησης κατά την περίοδο 2005-2006 στο σύνολο των χωρών μελών του Οργανισμού. Επί τη βάση των σημερινών τάσεων, ο αριθμός των ανέργων στις χώρες του ΟΟΣΑ αναμένεται να φτάσει τα 36 εκατομμύρια το 2006, σημειώνοντας δηλαδή μείωση κατά ένα μόνο εκατομμύριο σε σύγκριση με το 2004.

Η παγκοσμιοποίηση κρατά την υπόσχεση για τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, ...

Οι ανησυχίες αυτές έρχονται σε έντονη αντίθεση με τις προγενέστερες εμπειρίες σύμφωνα με τις οποίες η διαδικασία απελευθέρωσης του εμπορίου και των επενδύσεων ήταν η κινητήρια δύναμη αύξησης της απασχόλησης και βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου. Το μεγαλύτερο άνοιγμα των αγορών δημιουργεί νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες για όλες τις συμμετέχουσες χώρες, διευρύνει τις δυνατότητες επιλογής των καταναλωτών και αφήνει περιθώρια για την αύξηση των πραγματικών εισοδημάτων. Οι εμπειρίες του παρελθόντος υποδεικνύουν επίσης ότι οι πολιτικές προστατευτισμού είναι αδιέξοδος: οι χώρες που ήταν πιο ανοιχτές στο εμπόριο κατέγραφαν, εν γένει, υψηλότερη οικονομική μεγέθυνση απ'ό,τι οι λιγότερο ανοιχτές οικονομίες.

... αλλά συνεπάγεται επίσης κόστος προσαρμογής.

Παρόλα αυτά, για να αποκομισθούν τα κέρδη από το εμπόριο απαιτείται ο αναπροσανατολισμός των συντελεστών παραγωγής από δραστηριότητες στις οποίες μια χώρα είναι σχετικά λιγότερο αποδοτική σε σύγκριση με τους εμπορικούς της εταίρους προς εκείνες τις δραστηριότητες στις οποίες είναι συγκριτικά πιο αποδοτική. Αναπόφευκτα, λοιπόν, η διαδικασία της παγκοσμιοποίησης συνεπάγεται την απώλεια θέσεων εργασίας σε ορισμένους τομείς και τη δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης σε άλλους. Συνεπώς, η πρόκληση έγκειται στην εξασφάλιση ότι η διαδικασία προσαρμογής, που προϋποθέτει η συνάρμοση του διαθέσιμου εργατικού δυναμικού με τις νέες θέσεις εργασίας, υλοποιείται όσο το δυνατόν πιο ομαλά.

Το εύρος της συνεπαγόμενης προσαρμογής θα πρέπει να εξετασθεί στις πραγματικές του διαστάσεις. Η απελευθέρωση του εμπορίου και των επενδύσεων δεν μπορεί να θεωρηθεί άμεσα υπαίτια παρά μόνο για την απώλεια ενός μικρού αριθμού θέσεων εργασίας στις χώρες του ΟΟΣΑ. Για παράδειγμα, σύμφωνα με στοιχεία για την περίοδο 1900-2000 σε 15 χώρες του ΟΟΣΑ, οι μεταποιητικοί κλάδοι υψηλού ανταγωνισμού σε επίπεδο εισαγωγών αντιπροσωπεύουν, κατά μέσο όρο, το 4% μόνο της συνολικής απασχόλησης. Εντούτοις, η προσαρμογή δεν είναι αυτόματη, αλλά ούτε ανώδυνη. Το Κεφάλαιο 1 επισημαίνει ότι οι εργαζόμενοι σε κλάδους υψηλού ανταγωνισμού σε επίπεδο εισαγωγών οι οποίοι χάνουν την εργασία τους αργούν περισσότερο να βρουν νέα απασχόληση και υπόκεινται σε σημαντικότερες περικοπές μισθού σε σύγκριση με τους εργαζομένους σε άλλους κλάδους. Τούτο αντικατοπτρίζει το γεγονός ότι, συγκρινόμενοι με άλλες κατηγορίες εργαζομένων που οδηγήθηκαν στην ανεργία, οι εργαζόμενοι που κατέστησαν άνεργοι λόγω των εξελίξεων στο εμπόριο είναι εν γένει μεγαλύτερης

ηλικίας, λιγότερο μορφωμένοι και συχνά διαθέτουν δεξιότητες σε επαγγέλματα και δραστηριότητες υπό παρακμή.

Η εφαρμογή προγραμμάτων που εστιάζονται σε εργαζομένους που κατέστησαν άνεργοι λόγω των εξελίξεων στο εμπόριο είναι δικαιολογημένη σε ορισμένες περιπτώσεις, ...

Μολονότι οι εργαζόμενοι που κατέστησαν άνεργοι λόγω των εξελίξεων στο εμπόριο αντιμετωπίζουν γενικά μεγαλύτερες δυσκολίες προσαρμογής σε σύγκριση με άλλες ομάδες, δεν παρίσταται απαραίτητα ανάγκη λήψης συγκεκριμένων μέτρων. Εντούτοις, η εφαρμογή στοχοθετημένων μέτρων στήριξης και υπηρεσιών επαναπασχόλησης είναι ενδεχομένως απαραίτητη σε περιπτώσεις όπου οι κραδασμοί στον τομέα του εμπορίου επηρεάζουν δυσανάλογα συγκεκριμένες περιφέρειες προκαλώντας εκτεταμένες απολύσεις στις τοπικές αγορές εργασίας, οι οποίες αδυνατούν να προσφέρουν εναλλακτικές θέσεις απασχόλησης. Πράγματι, όπως επισημαίνεται στο Κεφάλαιο 2, οι περιφερειακές ανισοροπίες όσον αφορά την απασχόληση είναι συχνά έμμονες, ακόμη και σε χώρες όπου οι εργαζόμενοι εμφανίζουν σχετική κινητικότητα μεταξύ των περιφερειών. Παρόμοια, η υλοποίηση στοχοθετημένων προγραμμάτων είναι δικαιολογημένη σε περιπτώσεις όπου ολόκληροι τομείς επηρεάζονται από την απελευθέρωση του εμπορίου και των επενδύσεων - πρόβλημα που οξύνεται όταν οι τομείς που παρακμάζουν βρίσκονται σε ήδη υποβαθμισμένες περιφέρειες. Πρέπει όμως να παραδεχτούμε ότι τα εν λόγω στοχοθετημένα μέτρα επιφέρουν μικτά αποτελέσματα, κωλύοντας μερικές φορές, εκ των πραγμάτων, την προσαρμογή. Συνεπώς, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται φειδωλά, να στοχεύουν κυρίως στη διευκόλυνση της μεθοδικής προσαρμογής και να είναι χρονικώς περιορισμένα.

Επιπλέον, προβάλλεται μερικές φορές το επιχείρημα ότι η χορήγηση ειδικής δημόσιας ενίσχυσης, την οποία αξιώνουν οι εργαζόμενοι που κατέστησαν άνεργοι λόγω των εξελίξεων στο εμπόριο, αιτιολογείται από το γεγονός ότι η παρούσα κατάστασή τους οφείλεται σε εκούσια μέτρα απελευθέρωσης των ροών εμπορίου και επενδύσεων που θα αυξήσουν τα εισοδήματα και την ευημερία της υπόλοιπης κοινωνίας. Στις Ηνωμένες Πολιτείες προβάλλεται κατά κόρον μια παραλλαγή του επιχειρήματος αυτού, σύμφωνα με την οποία αν δεν χορηγηθεί ειδική ενίσχυση στους εργαζομένους αυτούς, θα είναι ενδεχομένως αδύνατο να συνεχιστούν οι πρωτοβουλίες απελευθέρωσης του εμπορίου. Σε περίπτωση που υπερσχύσουν τέτοιου είδους επιχειρήματα πολιτικής οικονομίας, θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε να ελαχιστοποιηθούν τα προβλήματα αναποτελεσματικότητας και ανισότητας που δύναται να προκύψουν από την παροχή επιλεκτικής ενίσχυσης στους εργαζομένους που κατέστησαν άνεργοι λόγω των εξελίξεων στο εμπόριο, πέρα από αυτήν που παρέχεται στους άλλους εργαζομένους οι οποίοι αντιμετωπίζουν ανάλογες δυσκολίες στην αγορά εργασίας.

...όμως πρωταρχικός στόχος είναι η στήριξη του εισοδήματος όλων εκείνων που έχασαν την εργασία τους, προωθώντας παράλληλα την επαναπασχόληση.

Πέρα από αυτές τις ειδικές περιπτώσεις, οι προκλήσεις που συνεπάγεται η απώλεια θέσεων εργασίας λόγω των εξελίξεων στο εμπόριο δεν διαφέρουν ιδιαίτερα από αυτές που προκύπτουν από τη μείωση των θέσεων εργασίας γενικότερα. Ως εκ τούτου, η σημαντικότερη απαίτηση πολιτικής συνίσταται στην στήριξη του εισοδήματος όλων των εργαζομένων που έχασαν την εργασία τους, προωθώντας παράλληλα την επανένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Τα επιδόματα ανεργίας είναι ο εμφανέστερος τρόπος αποζημίωσης των «χαμένων» από τον ανταγωνισμό σε επίπεδο εισαγωγών και τη μετεγκατάσταση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Τα επιδόματα αυτά μπορούν να προάγουν τους στόχους κοινωνικής δικαιοσύνης μέσα από την δικαιότερη κατανομή των ωφελειών και του κόστους της διεθνούς οικονομικής ολοκλήρωσης. Είναι σε θέση επίσης να εξυπηρετήσουν τους στόχους αποδοτικότητας επιτρέποντας στα άτομα που αναζητούν εργασία να αφιερώσουν περισσότερο χρόνο στην εξεύρεση απασχόλησης η οποία θα αξιοποιεί τις δεξιότητές τους. Εντούτοις, είναι δυνατό να προκύψουν προβλήματα αναποτελεσματικότητας, καθώς τα επιδόματα ανεργίας αποθαρρύνουν συνήθως τους εργαζομένους που κατέστησαν άνεργοι λόγω των εξελίξεων στο εμπόριο να αναζητήσουν ενεργά νέα απασχόληση. Τα αντικίνητρα από την πλευρά της προσφοράς εργασίας πιθανόν να είναι ιδιαίτερα ισχυρά όσον αφορά τους εργαζομένους αυτούς, καθώς η εργασιακή τους πείρα και δεξιότητες δεν συναρμολόγονται επαρκώς με τις διαθέσιμες θέσεις απασχόλησης. Γενικά, οι εν λόγω εργαζόμενοι θα πρέπει να αποδεχτούν σημαντικές περικοπές του μισθού τους για να μπορέσουν να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας. Σε αυτές τις περιπτώσεις, τα επιδόματα ανεργίας που φαίνονται μέτρια σε σύγκριση με τις προηγούμενες απολαβές, ίσως να είναι πολύ υψηλότερα σε σύγκριση με τις μελλοντικές απολαβές, με αποτέλεσμα να δημιουργούν πραγματικές παγίδες ανεργίας.

Εφόσον η συνολική απαίτηση πολιτικής συνίσταται στην παροχή ευκαιριών και κινήτρων στους εργαζομένους που κατέστησαν άνεργοι ώστε να προσαρμοστούν, θα πρέπει να αποφεύγονται τα μέτρα που τους ωθούν να αποχωρήσουν από την αγορά εργασίας, όπως η πρόωρη συνταξιοδότηση, οι παροχές ανικανότητας ή τα επιδόματα ανεργίας που δεν συνοδεύονται από σαφή υποχρέωση αναζήτησης απασχόλησης. Πράγματι, θα πρέπει να καταβληθεί κάθε προσπάθεια, ούτως ώστε οι εργαζόμενοι που κατέστησαν άνεργοι να παραμείνουν σε στενή επαφή με την αγορά εργασίας. Παρόλα αυτά, πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής είναι συχνά αναγκασμένοι να επιλέξουν μεταξύ της χορήγησης επαρκών επιδομάτων και της διατήρησης των κινήτρων για εργασία.

Τούτο θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω της εξασφάλισης ότι η εργασία είναι οικονομικά ελκυστικότερη σε σχέση με τη λήψη επιδομάτων,...

Προς το σκοπό αυτό, θα μπορούσαν να εισαχθούν οικονομικά κίνητρα για τα άτομα που αναζητούν και βρίσκουν εργασία. Οι παροχές που συνδέονται με την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας απευθύνονται συνήθως σε άτομα με χαμηλό εισόδημα, και θα πρέπει να σχεδιάζονται έτσι ώστε να περιορίζεται ο κίνδυνος απώλειας κοινωνικής ευημερίας. Παρόλα αυτά, οι εμπειρίες που έχουν αποκομισθεί έως σήμερα δείχνουν ότι οι εν λόγω παροχές είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος προώθησης των κινήτρων για εργασία (Κεφάλαιο 3). Τα προγράμματα «ασφάλισης μισθού» που αντισταθμίζουν εν μέρει την απόκλιση των απολαβών μεταξύ της παλιάς και της νέας εργασίας, είναι ενδιαφέρουσα καινοτομία που εφαρμόζεται δοκιμαστικά σε ορισμένες χώρες (Γαλλία, Γερμανία και Ηνωμένες Πολιτείες) με στόχο την ενθάρρυνση των εργαζομένων που κατέστησαν άνεργοι να βρουν γρηγορότερα εργασία. Εντούτοις, τα προγράμματα αυτά είναι προβληματικά ως προς το σχεδιασμό τους και δεν έχουν ακόμη αξιολογηθεί ενδελεχώς.

... οι στρατηγικές ενεργοποίησης, εάν είναι καλά σχεδιασμένες, μπορούν να συμβάλουν στην προώθηση της πρόσβασης σε νέα απασχόληση,...

Ο ρόλος των στρατηγικών «ενεργοποίησης» στην εξισορρόπηση επαρκών επιπέδων παροχών και ισχυρών κινήτρων για εργασία είναι ουσιώδης (Κεφάλαιο 4). Οι στρατηγικές αυτές, που περιλαμβάνουν τη βοήθεια στην αναζήτηση εργασίας, τη συμβουλευτική, την κατάρτιση και άλλες υπηρεσίες επαναπασχόλησης, είναι κατάλληλα προσαρμοσμένες για την αντιμετώπιση καταστάσεων που σχετίζονται με την απώλεια θέσεων εργασίας λόγω των εξελίξεων στο εμπόριο. Πράγματι, η επιτυχής προσαρμογή στα μεταβαλλόμενα πρότυπα εμπορικών συναλλαγών απαιτεί την απρόσκοπτη εκροή της απασχόλησης από τους παρακμάζοντες κλάδους προς τους αναπτυσσόμενους. Για παράδειγμα, η επανένταξη των εργαζομένων που κατέστησαν άνεργοι και που διαθέτουν απαραιτούμενες δεξιότητες διευκολύνεται μέσα από επαρκή και λογικού κόστους προγράμματα επανακατάρτισης. Εντούτοις, τα ενεργά προγράμματα της αγοράς εργασίας θα πρέπει να καταρτίζονται με προσοχή. Παραδείγματος χάριν, είναι λογικότερο οι εργαζόμενοι, κυρίως μεγαλύτερης ηλικίας, που κατέστησαν άνεργοι να προσληφθούν σε θέσεις εργασίας στον ίδιο κλάδο δραστηριότητας και όχι σε κάποιο νέο επάγγελμα που θα απαιτούσε σημαντική προσπάθεια επανακατάρτισης. Τούτο είναι εφικτό λόγω του μεγάλου αριθμού προσλήψεων ακόμη και σε κλάδους υπό παρακμή όπως υποδεικνύουν τα υψηλά ποσοστά ανανέωσης προσωπικού. Επιπλέον, η μείωση των απολαβών των εργαζομένων που βρίσκουν νέα απασχόληση στον ίδιο κλάδο είναι πολύ μικρότερη. Εν ολίγοις, η κατάρτιση και άλλα εντατικά μέτρα θα πρέπει να απευθύνονται σε ένα σχετικά περιορισμένο αριθμό ατόμων για τα οποία αυτή καθ'αυτή η βοήθεια στην αναζήτηση εργασίας δεν επαρκεί.

Η παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών στους εργαζομένους που κατέστησαν άνεργοι είναι μέρος της γενικότερης πρόκλησης που έγκειται στο σχεδιασμό αποτελεσματικών

υπηρεσιών απασχόλησης, την αξιολόγηση της επίδρασής τους και στη διεύρυνση των προγραμμάτων με αποδοτικότητα κόστους. Βασική προϋπόθεση για την αντιμετώπιση της πρόκλησης αυτής είναι η καλή διαχείριση της απόδοσης των υπηρεσιών απασχόλησης (Κεφάλαιο 5).

...η βοήθεια στην αναζήτηση εργασίας που παρέχεται μετά την προειδοποίηση τερματισμού της απασχόλησης είναι χρήσιμη...

Οι απώλειες θέσεων εργασίας που οφείλονται στους κραδασμούς στον τομέα του εμπορίου είναι μερικές φορές αρκετά προβλέψιμες ώστε να επιτρέψουν την παροχή βοήθειας προσαρμογής πριν από την απόλυση των εργαζομένων. Το διάστημα από την επίδοση της προειδοποίησης έως την απόλυση, που συχνά προβλέπεται από τη νομοθεσία, παρέχει τα χρονικά περιθώρια για την εφαρμογή προληπτικών μέτρων και επιτρέπει επίσης στους εργαζομένους να αναζητήσουν αμέσως νέα εργασία. Στην περίπτωση τερματισμού της απασχόλησης ύστερα από προειδοποίηση, οι εργαζόμενοι παραμένουν συνήθως λιγότερο χρόνος άνεργοι και ο αντίκτυπος στις απολαβές από τη νέα εργασία είναι, σύμφωνα με ενδείξεις, θετικός σε σύγκριση με τους εργαζομένους που απολύθηκαν χωρίς προειδοποίηση. Η αποστολή προσωπικού από τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης σε επιχειρήσεις όπου έχουν ανακοινωθεί απολύσεις ή ακόμα και η δημιουργία ενός δημόσιου γραφείου απασχόλησης στους λειτουργικούς χώρους της επιχείρησης που προτίθεται να προβεί σε απολύσεις ίσως να είναι ιδιαίτερα χρήσιμη.

... και, γενικότερα, η εύρυθμη λειτουργία των αγορών εργασίας είναι απολύτως αναγκαία.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την παροχή βοήθειας στους εργαζομένους που κατέστησαν άνεργοι να αναζητήσουν νέα απασχόληση είναι η βέλτιστη επίδοση των αγορών εργασίας. Ως εκ τούτου, σήμερα περισσότερο από ποτέ, πρέπει να εξασφαλιστεί τόσο ο δυναμισμός των αγορών εργασίας όσο και ότι ο ενεργός πληθυσμός έχει στη διάθεσή του τις ευκαιρίες και τα κίνητρα για να εργαστεί. Προς το σκοπό αυτό, η συνεχιζόμενη επαναξιολόγηση της έκθεσης του ΟΟΣΑ «Στρατηγική για την απασχόληση» θα παράσχει ένα περιεκτικό πλαίσιο.

Εν περιλήψει, το κόστος προσαρμογής που επιφέρει η παγκοσμιοποίηση πρέπει να αναληφθεί και να αντιμετωπιστεί.

Συνολικά, είναι υπερβολικός ο ισχυρισμός ότι η παγκοσμιοποίηση είναι η κύρια γενεσιουργός αιτία των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η αγορά εργασίας στις χώρες του ΟΟΣΑ. Εντούτοις, η διαδικασία που επιτρέπει να αποκομισθούν τα κέρδη από το άνοιγμα των αγορών συνεπάγεται, πράγματι, κόστος προσαρμογής. Το κόστος αυτό θα πρέπει να αναληφθεί και να αντιμετωπιστεί κυρίως με μέτρα γενικής πολιτικής που θα αποζημιώσουν τα άτομα που έχασαν την εργασία τους, προωθώντας παράλληλα τις ευκαιρίες επαναπασχόλησης. Εάν δεν αναγνωριστεί η ανάγκη προσαρμογής που επιβάλλει η παγκοσμιοποίηση στους εργαζομένους και εάν δεν εφαρμοστούν οι απαιτούμενες μεταρρυθμίσεις, ενδέχεται να διαβρωθεί η στήριξη της κοινής γνώμης στις πολιτικές ανοιχτού εμπορίου.

© OECD 2005

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περιλήψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ
www.oecd.org/bookshop/

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ.

rights@oecd.org

Fax: +33 (0)1 45 24 13 91

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights/

